

• **Construint espais
d'esperança**

GUIA de CAMPANYA
CAMPANYA INSTITUCIONAL 2013-2014

Caritas

Índex

- 3 Presentació
- 4 Objectius
- 5 Continguts
- 12 Materials de sensibilització
- 14 Idees per construir i actuar
- 15 Manifest

Presentació

En el marc de la campanya institucional **“Viu senzillament perquè altres, senzillament, puguin viure”**, abordem aquesta tercera edició centrant el nostre missatge en **l’Esperança**.

En les dues campanyes anteriors hem conclòs que el model polític, social i econòmic que marca la direcció de la nostra societat no funciona, genera més pobresa i afavoreix la vulneració dels drets de les persones, provocant l’augment del nombre d’homes i dones, de famílies senceres, que viuen en situació greu d’exclusió.

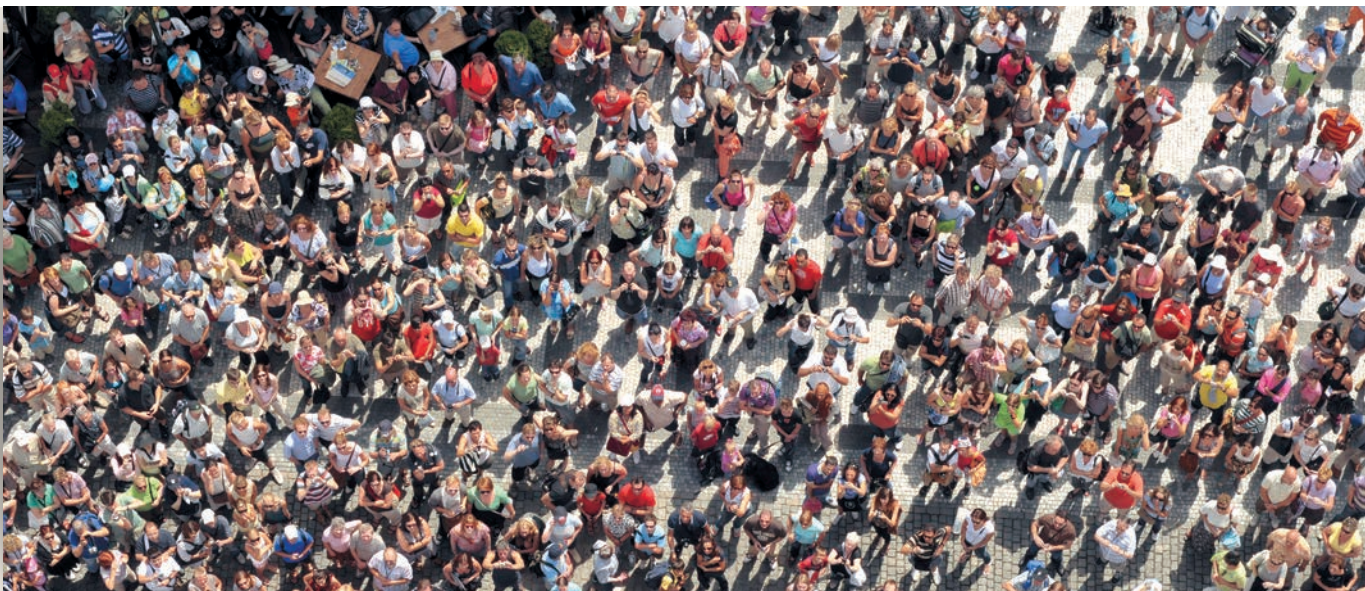
També hem obert portes i finestres a la reflexió, a l’autocrítica i a la cerca d’alternatives que ajudin a construir un nou model de desenvolupament, d’economia, de relació amb el treball i de convivència amb les altres persones.

Enmig d’una societat asfixiada per la crisi, l’atur i el desànim per buscar nous camins, **Càritas**, des de la seva acció, denúncia i compromís amb els més vulnerables de la nostra societat, anuncia, a través de la seva experiència, la necessitat d’obrir vies, camins a **l’esperança**, com un horitzó obert al canvi, que té la seva rel en el cor i el comportament de cada persona.

Càritas construeix espais d’esperança, zones alliberades per recuperar la vida i la dignitat de les persones, des de la senzillesa i quotidianitat, des de la fidelitat a un Déu Pare de tota la Creació que es commou amb els més dèbils i petits.

Amb aquesta campanya Càritas vol ajudar-nos a conscienciar-nos del gran paper que juguem cada persona, cada comunitat, cada grup, en aquest moment de la història que vivim.

És una invitació a viure aquest temps des de **l’esperança** per construir espais de vida, de novetat, de justícia i fraternitat, per restaurar els drets de totes les persones que viuen en situació de pobresa i vulnerabilitat.

Objectius

© Caritas Haiti.

- ✦ **Donar a conèixer la tasca de Càritas** a través dels seus projectes, llavors veritables d'esperança enmig d'un model de societat en crisi, donant així testimoni que és possible un altre món.
- ✦ **Conscienciar** les persones, comunitats, grups i a la societat en general sobre la necessitat de viure en clau de senzillesa i compromís amb els altres, des del testimoni de la seva experiència vital i transformadora amb les persones més vulnerables.
- ✦ **Animar i encomanar esperança** a través de les persones vinculades a Càritas, amb la finalitat de ser agents transformadors de la societat, des del més local al global, i promotors i defensors del bé comú.
- ✦ **Exercir el compromís cristià de la participació activa** en totes les iniciatives socials que promoguin la defensa dels drets fonamentals de les persona i del medi ambient en què vivim, animant a la mobilització i a la participació ciutadana.

Continguts

“La religió dels nòmades és la religió de la promesa. El nòmada no viu inserit en el cicle de la sembra i la collita, sinó en el món de la migració. Aquest Déu dels nòmades es diferencia dels déus dels pobles agraris. Els déus d’aquests pobles són déus vinculats a un lloc. El Déu transmigrador dels nòmades, en canvi, no està en cap territori ni en cap lloc, pelegrina amb els nòmades, està sempre en camí.”

(Moltmann, Teologia de l’Esperança).

Temps per a l’esperança

La crisi estructural en què estem submergits ha anat dibuixant en aquests anys profundes transformacions en la realitat social, una vulnerabilitat més gran de les famílies, una major exclusió dels qui ja vivien als marges, la constatació que el model de societat que havíem construït genera més pobresa i desigualtat. Així, podríem continuar amb una anàlisi exhaustiva que a través d’aquesta Campanya i de nombroses publicacions, Càritas ha posat de manifest. En aquest context d’immobilisme i incertesa, de desesperança i impotència, Càritas se situa en la utopia del Regne, amb els peus, el cor i el cap encarnats en la realitat, amb la vocació i l’esperança de generar un món nou.

“Jo faig que tot sigui nou” (Ap 21, 5).

És el moment, és el temps de fer noves totes les coses, de generar esperança des de cada espai, des de cada persona, des de cada gest o acció, per insignificant i petit que sigui.¹ Però convé tenir clar que aquest temps no hi entén, d’hores, sinó de vida en camí, de procés transformador i humanitzador. Com expressa el Model d’Acció Social de Càritas (MAS), és un temps en gerundi, que es renova a si mateix a cada pas, únic i personal. El nostre temps és un temps de Déu, un ritme propi sempre disposat a acompanyar cadascú al seu propi ritme, un temps que es gesta des de la confiança i la perseverança. Així és el temps d’esperança que els cristians estem cridats a viure i a anunciar avui.

¹ Abril, Ana (2012): *Presencia profética de Cáritas en el contexto actual..* Madrid. Cáritas Española.

A la recerca de l'esperança perduda

Tanmateix, en aquests temps enrevessats es fa difícil rescatar l'esperança, que sembla perduda en els paradisos artificials del consum i la satisfacció immediata, que ens fa agradable la vida, però que ben aviat ens enfronta al buit d'una realitat sofrent d'horitzons incerts.

¿Però on podem trobar aquesta esperança cridada a transformar les nostres realitats?

En paraules de García Roca, *l'esperança es construeix silenciosament per les zones de penombra*. L'esperança neix de la desesperança, d'una guspira que encara es manté encesa, d'una llavor que encara no ha mort i que vol créixer. L'esperança neix quan encara hi ha algú que somia, desitja, anhela alguna cosa millor, alguna cosa diferent. L'esperança està dins de cadascun de nosaltres; quan decidim mirar-la de cara i escoltar-la, li deixem espai: hi creiem i també creiem en la nostra capacitat de crear, de participar amb altres persones, de fer possible l'esperança col·lectiva, l'esperança amb els altres.

Les persones som éssers que esperem, som essencialment projecte de futur. Viure sense esperança seria desintegrar-se com a persona, com estar mort en vida. El pensador grec Tales de Milet deia ja al segle VII a.C. que "l'esperança és l'únic bé comú a tots els éssers humans, i aquells que ho han perdut tot encara la posseeixen". L'esperança és l'últim que es perd. L'Esperança és una actitud purament humana que ens fa desitjar intensament alguna cosa, tenint la confiança que la podrem aconseguir.

Al llarg de la nostra existència, les persones tenim moltes esperances, més grans o més petites, lligades als nostres projectes, somnis i anhels. Tanmateix, quan aquestes esperances es compleixen (o es frustren...), es comprova que en realitat això no ho era tot. L'ésser humà necessita una esperança que vagi sempre més enllà; sempre aspirem a més (Cfr. Spe salvi 30).

Des de Càritas, des de la comunitat cristiana, tenim la convicció que "qui no coneix Déu, encara que tingui moltes esperances, en el fons està sense esperança, sense la gran esperança que sosté tota la vida (cf. Ef 2, 12). La vertadera, la gran esperança de l'home que resisteix malgrat totes les desil·lusions, només pot ser Déu, el Déu que ens ha estimat i que ens continua estimant «fins a l'extrem», «fins al compliment total» (cf. Jn 13,1; 19, 30). Qui ha estat tocat per l'amor comença a intuir què és el que seria pròpiament vida. Comença a intuir què vol dir la paraula esperança" (Spe salvi 27).

Les raons de la nostra esperança

© Fátima Zidán. Caritas.

Benet XVI escrivia: “Si no podem esperar més del que és efectivament possible en cada moment i del que podem esperar que les autoritats polítiques i econòmiques ens ofereixin, la nostra vida es veu abocada molt aviat a quedar sense esperança. És important, malgrat això, saber que **jo encara puc esperar, encara que aparentment ja no tingui res més per esperar per a la meua vida o per al moment històric que estic vivint**. Només la gran esperança-certesa que, malgrat totes les frustracions, la meua vida personal i la història en el seu conjunt estan custodiades pel poder indestructible de **l’Amor**, gràcies al qual tenen per a ell sentit i importància; només una esperança així pot en aquest cas donar encara ànim per actuar i continuar” (Spe salvi 35).

Sí: existeix un poder indestructible que actua en la història humana. Podem esperar alguna cosa molt gran i meravellosa per damunt del que prometen les autoritats econòmiques i polítiques. Existeix un Déu que ha entrat en la història humana i que obre espais a l’esperança.

Si l’experiència humana de sentir-nos estimats gratuïtament per algú ja ens transforma, ens omple, ens amara d’esperança, de projecte de futur, de confiança... el tenir l’experiència de sentir-nos estimats pel Déu que habita en el

més pregon del nostre ésser, el Deu Pare-Mare de Jesús, “l’Abba”, ens inunda d’una esperança desbordant i ens envaeix una confiança i una certesa de saber que la nostra vida està en bones mans.

¿Com podem accedir a aquesta experiència de trobada amb l’Amor de Déu que ens habita?
¿Com podem beure d’aquesta font d’Esperança que en brolla? Jesús mateix ens dóna la pista:

“En aquell mateix moment, Jesús, ple de la joia de l’Esperit Sant, digué: T’enalteixo, Pare, Senyor del cel i de la terra, perquè has revelat als senzills tot això que has amagat als savis i entesos” (Lc 10, 21).

La raó de la nostra esperança té la seva rel en aquesta experiència de Jesús de Nazaret, en la capacitat d’unir “realisme i mirada esperançada” (J.I. González Faus), que el porta a bolcar-se, a entregar-se a la realitat d’homes i dones que pateixen contra tota esperança, obrint camins nous des de l’entrega, la paciència, l’espera, la resistència, l’amor fins a l’extrem.

És una esperança que toca de peus a terra, que lluita per una història de justícia més gran, sobretot per a les víctimes, que es mostra molt crítica pel que fa a les utopies terrenals (J. García Roca).

Construint espais d'esperança

Els cristians de tots els temps tenim el repte de ser capaços de donar raó de la nostra esperança (cfr.1Pe 3, 15).

“Aneu per tot el món i anuncieu la bona nova de l'evangeli a tota la humanitat. [...] Els senyals que acompanyaran els qui hauran cregut seran aquests: en nom meu trauran dimonis, parlaran llenguatges que no coneixien, agafaran serps amb les mans i, si beuen alguna metzina, no els farà cap mal; imposaran les mans als malalts, i es posaran bons” (Mc 16, 15.17-18).

Avui és un imperatiu urgent encarnar la coherència i radicalitat de l'Evangelí, ser Bona Notícia a cada trobada, amb cada persona, en cada acció, en cada escolta, en cada projecte, en cada procés, en cada presència... Bona notícia per a les persones en situació d'exclusió, bona notícia per a la societat, bona notícia per al món, bona notícia d'esperança.²

Estem cridats, en paraules de Benet XVI, a anar al món sencer, sense fronteres, sense límits, sense exclusions, en un món que és únic, en què tots som una sola família humana.

L'esperança cristiana no és espera passiva del futur, ni resignació conformista, ni tampoc es redueix a un optimisme ingenu. L'esperança mira més enllà que l'espera, amplia l'espai de la responsabilitat, dilata l'horitzó i ens convida a mirar cap endavant (Cf. Lumen fidei, 57).

² Ibídem.

No és una esperança individualista que ens tanca en nosaltres mateixos, sinó una esperança comunitària. La salvació és una realitat comunitària (cf. Spe Salvi, 14) perquè l'amor que experimentem i que ens fa profundament units a Jesús de Nazaret ens compromet a favor dels altres, ens fa sentir responsables de l'altre, el nostre germà i proïsme, la seva sort és la nostra sort (cf. Spe Salvi 28). Ens empeny a actuar com Jesús, a despertar esperança entre la gent senzilla, humil i pobra fent així realitat un altre món, el Regne de Déu.

Davant l'individualisme creixent, davant l'anonimat en els barris, davant la indiferència envers la realitat de l'altre, **Càritas crida a ser en comú**, a ser amb els altres, que ens importi allò que ha de ser de tots, perquè res humà no ens és indiferent, perquè tots som responsables de tots (Sollicitudo rei socialis 26).

Càritas genera esperança perquè la seva força està en la comunitat de persones que gratuïtament construeixen una societat millor i diferent juntament amb les persones més pobres, amb les més vulnerables, amb els més petits, i anuncia camins nous de solidaritat, fraternitat i caritat.

L'esperança en terra de ningú

© antonio g. vázquez. Cáritas.

La Doctrina Social de l'Església ens situa en clau d'urgència davant un context social i internacional que en porta a considerar qualsevol persona i totes les persones. "La igual dignitat de la persona **exigeix** que s'arribi a una situació social més humana i més justa. Resulta **escandalós** el fet de les excessives desigualtats econòmiques i socials que es donen entre els membres i els pobles d'una mateixa família humana. **Són contràries a la justícia social, a l'equitat, a la dignitat de la persona humana i a la pau social i internacional**" (Gaudium et spes 29).

És imperatiu actuar, deixar d'ometre gestos, fer accions que treguin de l'oblit permanent la dignitat de les persones que habiten en aquesta *terra de ningú* que es troba en l'encreuament de les consideracions polítiques i econòmiques, i que acull de manera silenciosa cada vegada més persones que es van trobant excloses de l'accés als drets.

És el temps de sortir a l'encontre, d'anar més enllà dels murs de la lògica existent per

començar a ser des del "do"; temps d'espolsar-se les sandàlies i de deixar-se aclarir la vista per una esperança que en du a enfocar el món amb una *mirada de drets*, per exercir la defensa dels drets i deures inviolables i inalienables de les persones (GS).

Necessitem una mirada de llarga distància alimentada per la perseverança i la paciència, una mirada capaç de responsabilitzar-se del present que té davant, el camí dels homes i dones del nostre temps. Una mirada que és capaç de ser abraçada i alè, crit i denúncia, escolta i saviesa, anunci i indignació davant la injustícia.

"Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vau acollir; anava despulpat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm" (Mt 25, 35-37).

Visquem amb senzillesa i construïm esperança

Transitar pels camins d'una vida més senzilla ens connecta amb el fet comunitari, amb el trobar *la cosa comuna*, el que ens uneix a l'altre que, com nosaltres, també fa camí.

Son moltíssimes les notícies que parlen de col·lectius que s'uneixen solidàriament per defensar i reivindicar els seus drets fonamentals. La unió fa la força. El fet comunitari està en auge. La necessitat fa redescobrir alguna cosa que estava en un lloc relegat de la memòria històrica quan les coses anaven bé a molts.

Aquest espai natural de trobada amb la cosa comuna on es descobreix la senzillesa, el trobem en l'àmbit local, en els racons de la vida quotidiana. Com diu M. Blanchot, el fet local és *el que som nosaltres* en primer lloc i el més sovint, a la feina, en l'oci, en la vigília, en el son, al carrer, en els afers privats de l'existència. En el lloc senzill ordinari, trivial.

El fet local és el gran promotor de capacitats i oportunitats³, el lloc on els drets de ciutadania es converteixen en capacitats per fer el que un

mateix valora. En la vida quotidiana, s'amplien o s'empetiteixen les llibertats i els drets.

Però és en aquest espai on s'entretreixeixen les xarxes comunitàries, autèntiques comunitats senzilles de vida, *comunitats de resistència* davant la indignitat dels drets robats.

Aquí és on brolla i emergeix la llavor de la solidaritat i de la fraternitat humanes, espais comunitaris on les persones estan fortament vinculades entre elles i fan possibles i reals els valors de generositat, de desprendiment, de cooperació, de participació, d'empatia, de justícia i de gratuïtat.

Estem cridats a viure aquests espais comunitaris en la família, el veïnatge, grups de pertinença, les comunitats on celebrem i vivim la nostra fe, com a autèntiques **zones alliberades**, espais de dignificació (*Model d'Acció Social de Càritas*), llocs on les persones són capaces de viure i convida plegades mogudes per uns valors alternatius que van a contracorrent de la societat, llocs privilegiats i profètics on avui es va fent possible un món millor.

3 García Roca, J. (2013): "Civilización de la sencillez en el cambio de época". *Documentación social*, n. 167.

Materials de sensibilització

Els cartells

Presenten el lema de la campanya bianual **“Viu senzillament perquè altres, senzillament, puguin viure”**. En aquest tercer any, amb el qual es tanca aquest cicle de campanyes, el tema de fons de l'Esperança es veu reflectit en les dues imatges dels cartells. En una d'elles és una invitació, marca l'inici d'un temps per ser viscut en clau d'esperança que ens porta la llarg de l'any a ser proactius i possibilitadors d'esperança.

Disponibles en dos formats: un de gran de 48x68 cm, un altre de petit de 27x38 cm.

Cartell de Nadal 2013 “NADAL. ÉS TEMPS D'ESPERANÇA”. És el missatge que volem transmetre en aquest temps de Nadal, una afirmació, un anunci, una bona notícia que està present al nostre món malgrat les ombres de la crisi, de l'atur, de l'augment de la pobresa, del futur incert. No es tracta d'una esperança llunyana ni d'un optimisme edulcorat. És el temps d'esperança dels més pobres, dels qui hi veuen i comparteixen el patiment d'una gran part de la ciutadania que es queda sense drets. És l'esperança que ens impel·leix al canvi.

Cartell de Caritat 2014 “CONSTRUINT ESPAIS D'ESPERANÇA”. És la constatació de la realitat que fa possible Càritas, el testimoni de totes les persones que estan omplint el seu entorn de petits oasis de vida, oportunitat i esperança, des de la senzillesa i la quotidianitat. Al mateix temps és una invitació a construir comunitat, a posar-se en marxa i respondre al “vine i ho veuràs” evangèlic, a celebrar la gratuïtat de la caritat que obre camins d'esperança i oportunitat.

Els díptics de Nadal i Caritat

Fulletts divulgatius pensats per a cada moment de la campanya. Contenen una explicació amb els missatges clau i una invitació a ser portadors d'esperança encarnada en la quotidianitat de la vida.

Els guions litúrgics de Nadal i Caritat

Orientació litúrgica amb el tema de fons de cadascun dels temes del moment. Poden utilitzar-se per celebrar una Eucaristia, per preparar una litúrgia de la Paraula o una pregària. Es recomana informar de la celebració i presentació de la campanya en les Eucaristies del diumenge anterior al previst de fer-ho.

La carpeta didàctica

Conté material de sensibilització que pot ser utilitzat en diversos àmbits (col·legis, parròquies, grups juvenils, comunitats). Entre aquest material hi ha els quaderns de dinàmiques per al treball en grups dirigits a infants (a partir de Primària), joves i adults. Amb una metodologia participativa, s'aporten claus per facilitar la comprensió i la reflexió sobre els temes proposats. S'acompanya de propostes d'acció i sensibilització per promoure els missatges de la campanya. També inclou un CD amb presentacions amb el PowerPoint per facilitar la comprensió dels continguts.

Altres materials

CALENDARI PLANIFICACIÓ anual de paret, en format cartell de 69 x 98 cm.

CALENDARI DE PARET a mes vista que inclou fotografies de projectes relacionats amb la tasca de Càritas aquí i en altres països.

AGENDA anual mida 16,5 x 23,5, amb espiral a l'esquerra, amb les mateixes fotografies que el calendari.

Idees per construir i actuar

La xarxa de Càritas s'estén per tot el territori de casa nostra i travessa mars i fronteres, més enllà, on altres Càritas germanes treballen en altres països i continents per les causes comunes d'eradicar la pobresa al nostre món, treballar per la justícia i construir fraternitat.

Per poder fer alguna cosa he de tenir **informació**.

La web de Càritas www.caritas.es t'obre finestres a milers de realitats diferents, a casa nostra i a fora. I a milers de possibilitats per llegir, aprendre, conèixer i despertar, camins que poden ajudar-te a **actuar**.

Els grups de Drets Humans, Migracions, Gent Gran, Dona, Infància, Drogues, Sida, Salut Mental, Comerç Just, Ocupació, Habitatge, Cooperació

Internacional, Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni... són portes i finestres a una feina exhaustiva que les Càritas Diocesanes i la seva xarxa comunitària desenvolupen al costat de les persones més vulnerables de la nostra societat.

Ser voluntari en els nostres projectes et converteix en persona constructora d'esperança per a uns i altres. No deixis passar aquesta oportunitat.

Participar en campanyes de sensibilització, accions puntuals, accions solidàries, és una manera d'exercir la ciutadania de manera responsable i esperançada.

Esdeveniments que no et pots perdre

Setmana contra la Pobresa a l'octubre.

Campanya de Persones Sense Llar, 24 de novembre de 2013.

Estratègia sobre els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (OMD).

Aquesta iniciativa continua en marxa perquè ens conscienciem que el 2015 està a la cantonada i en canvi el compromís de posar fi a la pobresa al món queda ben llunyà. Segueix-ne la trajectòria de forma activa en el **blog "antes2015actua.com"**.

També pots saber-ne més llegint la col·lecció de quaderns **"Càritas actúa"** disponible a la web de Càritas.

Campanya "Dret a l'Alimentació. Urgent".

Aquesta iniciativa en què participa Càritas amb altres entitats continua necessitant del nostre interès i participació. Encara moren milions de persones al món per falta d'aliment, malgrat que

alimentar-se és un dret bàsic i universal per poder sobreviure.

Campanya de Justícia Climàtica. Aquest continua sent un tema de vital importància per a la humanitat, i des de Càritas estem involucrats en aquesta campanya que aprofundeix en el canvi climàtic i en com està afectant els recursos del planeta i l'ús que n'hem de fer, ja que està afectant el bé comú global.

Xarxa Interdiocesana de Comerç Just. És un espai de coordinació d'organitzacions diocesanes que treballen en comerç just, com una eina de sensibilització i construcció d'una economia solidària i alternativa. En la col·lecció "Reflexiones y marcos de acción de Cáritas", hi ha el títol *Cáritas y el Comercio Justo desde un modelo de economía solidario*, en el qual podràs trobar les claus per conèixer aquesta línia oberta d'esperança i transformació social.

Manifest

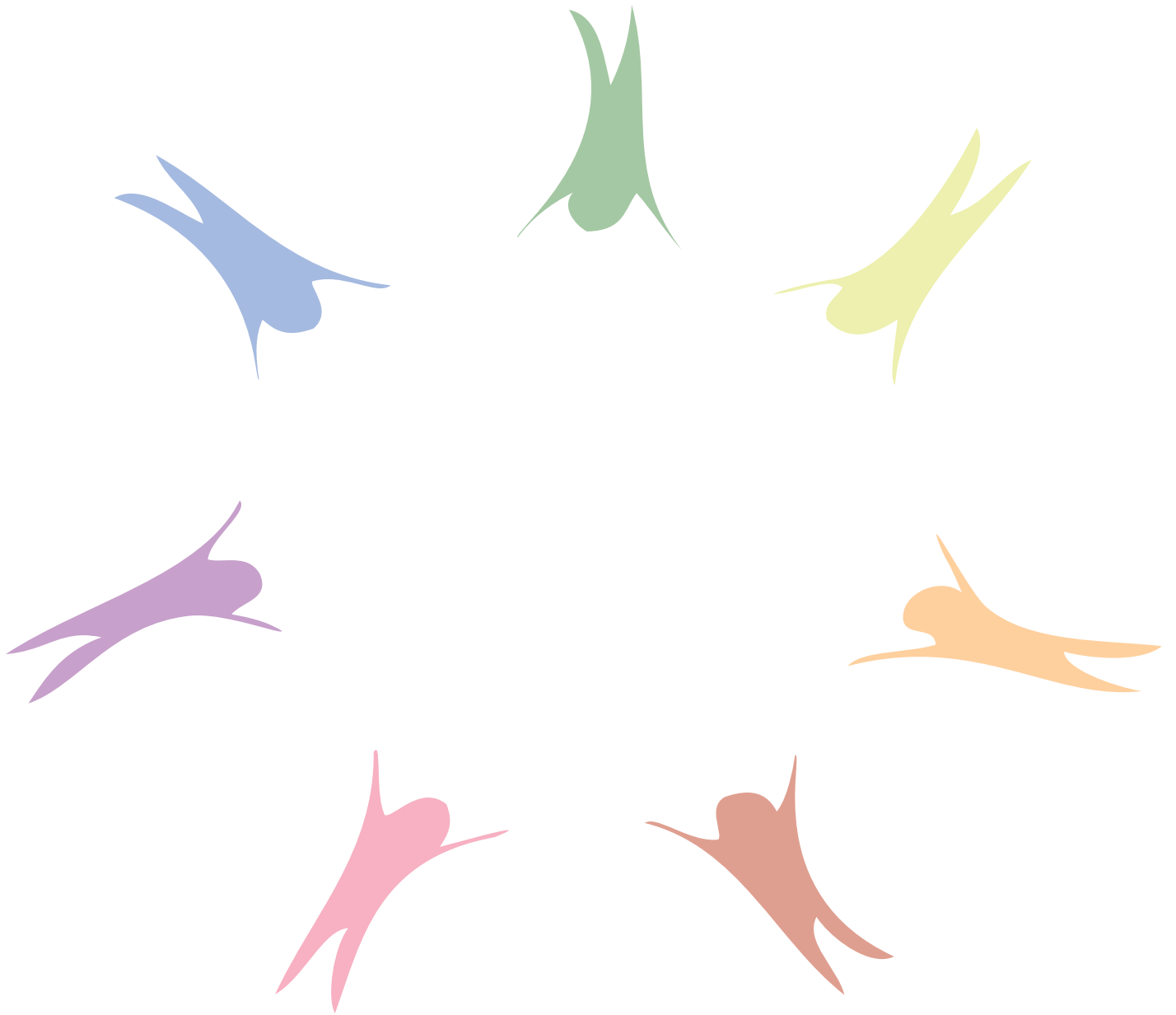
Moltes són les coses que enfosqueixen l'esperança de multitud de persones en la nostra societat: l'atur, la pobresa, la pèrdua de drets, la falta d'ajudes, l'exclusió, el desemparament, la falta de futur...

Des de Càritas volem animar a construir i potenciar el fet comunitari, perquè aquest és l'únic camí d'humanització i d'esperança per incidir en tot el que atempta contra els drets de les persones. Construir comunitats, grups humans solidaris, en què tothom estigui vinculat, perquè senten que la sort que pugui córrer el seu proïsme és la seva mateixa sort; el que li passa a l'altre, a mi també em passa (Cfr. Ac 4, 32-35)

Són moltes les persones i grups compromesos amb el bé del seu proïsme. Gràcies a ells, un altre món nou s'està obrint pas ara i aquí. Ells són signes d'esperança.

Des de Càritas volem proposar a la ciutadania i a tots els que estem aquí, fer possible que les nostres comunitats i grups siguin lloc d'acollida i fraternitat, on les persones siguin capaces de viure i conviure plegades, on siguem capaços de crear espais comunitaris, solidaris i profètics, que facin realitat un altre món, una altra forma de relacionar-se i conviure des de valors com la generositat, la solidaritat, l'esperit de cooperació i participació, la justícia i la gratuïtat. Una comunitat, un grup humà, que visqui i convisqui de tal manera, serà una comunitat d'esperança, encomanadora d'esperança.

Segueix-nos al **facebook** facebook.com/caritas.espanol i al **twitter** [@_CARITAS](https://twitter.com/_CARITAS)

www.caritas.es